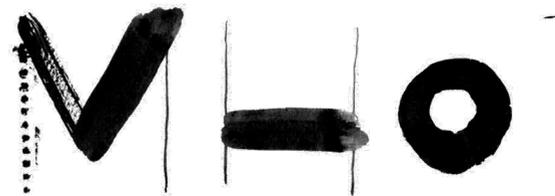
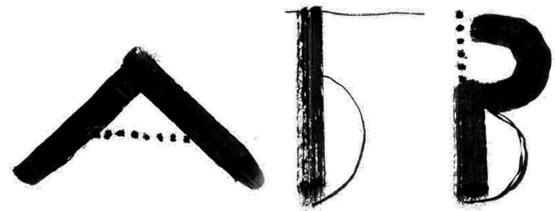

АКЦИДЕНТНИЙ ШРИФТ

(створення та застосування
на прикладах книжкового
дизайну)

Харків / 2025

Міністерство освіти, науки, молоді
і спорту України

Харківська державна академія
дизайну і мистецтв

Кафедра графічного дизайну

Навчально-методичний посібник
до практичних занять з дисципліни
«Сучасні дизайнерські та мистецькі
практики».

АКЦИДЕНТНИЙ ШРИФТ /створення та застосування на прикладах книжкового дизайну/

Для студентів 1 курсу.

Спеціальність 022 Дизайн.

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво.

Спеціалізація «Дизайн візуальних
комунікацій»

Другий рівень вищої освіти (магістр)

Навчально-методичний посібник до практичних занять з дисципліни «Сучасні дизайнерські та мистецькі практики» для студентів 1 курсу денної форми навчання, напряму підготовки «дизайн», другого рівня вищої освіти (магістр) зі спеціальностей 022 Дизайн ОПП «Графічний дизайн»

Укладач Векленко О. А. — Харків: ХДАДМ, 2025 — 48 стор.

Рецензенти:

Іваненко Т. А., кандидат мистецтвознавства, доцент

Харківської державної академії дизайну і мистецтв

Шоста В. М. професор Київської Національної академії мистецтв.

Навчально-методичний посібник призначено для аудиторної і самостійної роботи з дисципліни «Сучасні дизайнерські та мистецькі практики» (спеціалізація: графічний дизайн за освітньо-професійною програмою “Графічний дизайн”) денної та дистанційної форм навчання, галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 022 Дизайн.

Навчально-методичний посібник створений для студентів старших курсів з метою ознайомлення та практичного вирішення специфічних проблем, що виникають у процесі створення акцидентних літер – від абстрактних асоціацій до накреслення комплекту літер і подальшого їх застосування. На конкретних прикладах визначається послідовність, етапи та складові книжкового дизайну, створеного на основі акцидентного шрифту.

Учбовий процес передбачає поглиблене ознайомлення з літературним твором, роботу над авторським акцидентним шрифтом і його застосуванням в дизайні та верстці поетичної збірки. Виконання серії вправ розраховано на кілька занять інтенсивної роботи і надає імпульс до самостійного творчого пошуку.

В якості ілюстративного матеріалу використані учбові роботи студентів виконані під керівництвом професора Векленко О.А.

Затверджено кафедрою «Графічний дизайн», протокол №... від ... 2025 р.

Рекомендовано до друку методичною радою ХДАДМ, протокол №... від ... 2025 р.

© Векленко О.А.

© Харківська державна академія дизайну і мистецтв, 2022 р.

Вступ

Кожен дизайнер у своїй професійній діяльності постійно оперує зображеннями та текстами. Час від часу йому необхідно вирішувати завдання різного рівня складності, від найпростіших – розташування на тій чи іншій площині графічних об'єктів, шрифтових форм і блоків, до таких, як виділення в композиції різноманітними засобами її важливих частин, побудова ієрархічної структури та багато інших.

Вирішення деяких, «рутинних», але насправді, досить важких завдань становить проблему навіть для досвідченого професіонала. Одне з таких – сполучення шрифту та зображення. Як стилістично, ритмічно просторово узгодити ці елементи композиції – непросте питання.

Серія викладених нижче завдань інтегрована в учбовий курс дисципліни «Проектування». У процесі послідовного виконання завдань увага студента акцентується на різних сторонах данної проблематики, послідовно вибудовується алгоритм віднайдення конкретних візуальних рішень.

Серія завдань включає вправи з асоціативного графічного відображення змісту заданого тексту. В даному випадку для вправ вибрані віршовані твори з яскраво вираженою ритмікою, асоціативними рядками, що дозволяє створити зображувальні домінуючі і втілити їх в графічні композиції.

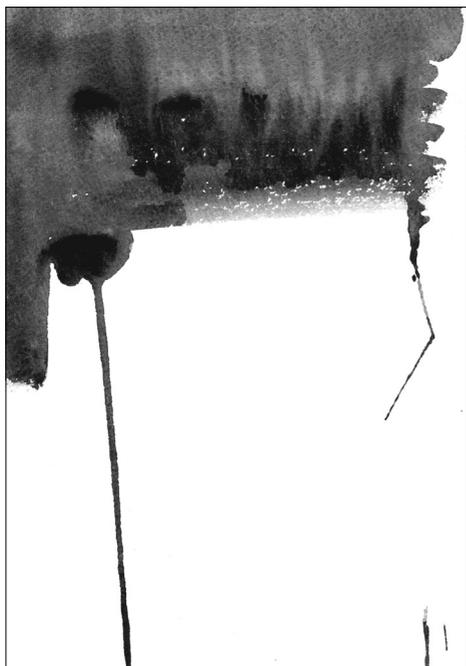
Завдання включають також створення абетки акцидентного шрифту та його подальше застосування у дизайні конкретної книжки.

Завдання мають на меті актуалізацію знань з дисциплін «шрифт», «основи композиції», «основи проектної графіки», «комплексне проектування» і «типографіка», отриманих на молодших курсах. А також набуття нових знань, умінь і навичок у створенні асоціативних графічних композицій, акцидентних шрифтів на їх основі та впровадження розроблених шрифтів і композицій в реальні об'єкти графічного дизайну. Зокрема, у сфері друківаних видань.

Кінцева мета завдань викладених у навчальному посібнику полягає в отриманні студентами умінь і навичок гармонійного сполучення усіх створених ними елементів в єдиний ансамбль.

Практичні вправи викладено у наступній послідовності:

- візуальне втілення асоціативних відчуттів у графічних композиціях.
- створення акцидентного шрифту на основі асоціативних зображень та їх окремих елементів.
- застосування акцидентного шрифту в проектуванні конкретних об'єктів графічного дизайну (поетична збірка).

Студентка Г. Каліушенко.
Асоціативна композиція
до поетичних творів С.Жадана

Контраст живої матерії широкого акварельного мазка, що займає майже третину площини аркуша і нависає зверху тривожною хмарию, особливо гостро сприймається на тлі колючих ліній, які ніби випадково розрізають білий простір знизу.

Особливість цієї композиції у своєрідній візуальній трактовці віршів поета. Лако-нічна графіка, завдяки м'якій пластичній акварельній фактурі немов звертається до ліричної складової віршів, а контраст незайманої поверхні, тонких ліній на ній, передає внутрішню напруженість образної структури поезії.

Студентка М.Крапива
Асоціативна композиція
до поетичних творів І.Драча

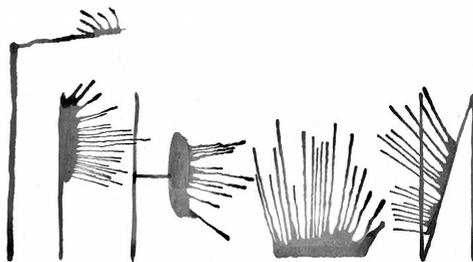
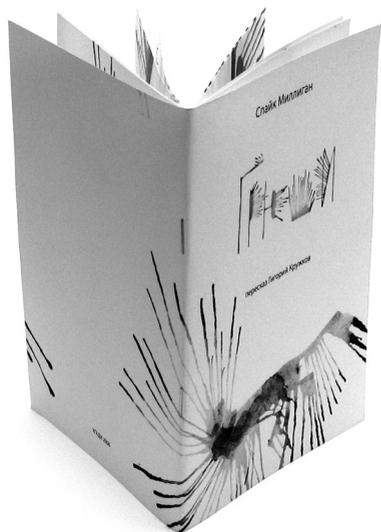
Втаємничений всесвіт, що проглядає крізь чорну пляму дивовижної форми – ніби прорив в інший вимір. Так незвично матеріалізується в графічний образ глибока поезія Івана Драча.

Звісно, це індивідуальне сприйняття творчості поета, але така візуальна інтерпретація теж має право на життя.

Композиція кожного розвороту поетичної збірки має свою структуру і жодного разу не повторюється. Такий підхід зберігає інтригу і свіжість візуального сприйняття поезії у процесі листання книжкового блоку.

Студентка М. Бутько.
Збірка поезій С. Міллігана «Грюши»

Легким, іронічним, дещо парадоксальним віршам відповідає дизайн розворотів ілюстрований буквами акцидентного шрифту розробленими спеціально для цієї збірки.

В центральній частині книжки на трьох розворотах окремі букви, використані в якості елементів графічного оформлення сторінок. Вони займають велику площину, розташовані «навиліт» і домінують над колонками віршів.

Вільне розташування текстів, верстка, що підлаштовується під графіку надає індивідуальності кожному розвороту. Але при цьому не зважаючи на деяке ілюстративне перенавантаження, книжка не втрачає цільності і сприймається як живий організм.

Перша сторінка обкладинки та титульний розворот

